

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

21. december 2018

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 65 (Alm. del) af 15. oktober 2018

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for konsekvenserne ved at minimere kødeksporten, herunder vurdere betydningen for skatteprovenuet og antallet af arbejdspladser, idet udgangspunktet skal være en situation hvor kødeksporten fjernes?

Svar

Det er lagt til grund for besvarelsen, at der med kødeksporten refereres til eksporten fra danske slagterier. Det skal bemærkes, at et bortfald af hele denne eksport – uden en nærmere angivet årsag – må karakteriseres som hypotetisk, da eksporten består af en lang række forskellige produkter og de internationale handelsvilkår er fastlagt som en del af EU's handelsaftaler.

I undersøgelsen *Fødevareklyngens bidrag til dansk økonomi*, Elleby, C., Hansen, H.O. & Javakhishvili-Larsen, N., Københavns Universitet (2018) foretages en kortlægning af de enkelte erhvervs bidrag til dansk økonomi inden for de erhverv, der udgør den såkaldte fødevareklynge. Kortlægningen foretages på baggrund af Danmark Statistiks nationalregnskab og den hertil knyttede input-output tabel for dansk økonomi.

Fødevareklyngen defineres som primærerhverv, forarbejdningsvirksomheder (slagterier, mejerier mv.) og agroindustrien (fx produktion af landsbrugsmaskiner, enzymer, kemikalier mv.). I undersøgelsen refereres der ligeledes til fødevarekomplekset, hvor der i forhold til fødevareklyngen ses bort fra agroindustrien, da dens produktion ikke direkte er afhængig af primærvareinput.

Input-output tabellen giver mulighed for at vurdere de direkte og afledte (indirekte) virkninger på beskæftigelsen i de enkelte erhverv indenfor fødevarekomplekset af ændringer i efterspørgslen. I *tabel 1* er vist eksportens direkte og afledte beskæftigelsesvirkning i erhvervene.

Slagteriernes eksport har en direkte beskæftigelsesvirkning på knap 10.000 personer og en afledt beskæftigelsesvirkning på knap 28.000 personer (2014-data). Den afledte beskæftigelsesvirkning af slagteriernes eksport udgøres navnlig af beskæftigelse i landbruget, der tilvejebringer de primære input i slagteriernes produktion.

Den samlede (direkte og afledte) beskæftigelsesvirkning af eksport fra slagterierne er således godt 37.000 personer.

Tabel 1

Eksporten fra fødevarerkompleksets direkte og afledte beskæftigelse baseret på 117 sektor input-output-model (1.000 personer, 2014)

	(1) Direkte	(2) Afledt	(1)+(2)=(3) Samlet
Landbrug og gartneri	14,1	9,2	23,2
Fiskeri	1,8	1,0	2,8
Primærerhverv, i alt	15,9	10,2	26,1
<i>Slagterier</i>	9,5	27,6	37,1
Mejerier	3,8	18,2	22,0
Fiskeindustri	2,0	2,9	4,9
Bagerier, brødfabriker mv.	3,5	1,5	5,0
Anden fødevarerindustri	3,8	6,6	10,4
Drikkevarerindustri	1,4	1,8	3,2
Fødevarerkomplekset, i alt	39,9	68,7	108,6

Kilde: Danmarks Statistik og *Fødevarerlyngens bidrag til dansk økonomi*, Elleby, C., Hansen, H.O. & Javakshishvili-Larsen, N., Københavns Universitet (2018).

De ovenstående beskæftigelsesvirkninger skal fortolkes varsomt, da der er betydelig forskel på virkningerne i det enkelte erhverv og i hele økonomien.

Beskæftigelsesvirkningen af slagteriernes eksport kan ikke fortolkes som et varigt beskæftigelsesfald for hele økonomien ved bortfald af kødeksporten. Umiddelbart vil beskæftigelsen direkte og afledt falde, hvis slagteriernes eksport bortfalder, men de der mister beskæftigelse på slagterier og hos underleverandører kan antages på lidt længere sigt at være i anden beskæftigelse. Virkningen på det samlede produktionsniveau i økonomien og skatteindtægterne vil blandt andet kunne afhænge af, i hvilket omfang den nye beskæftigelse sker til et højere eller lavere produktivitetniveau (og dermed lønafkast).

I den overfor refererede undersøgelse påpeges ligeledes, at de præsenterede beskæftigelsestal ikke kan fortolkes som den ventede effekt på hele dansk økonomi. Konkret skrives der i undersøgelsen på side 10 for fødevarerkomplekset som helhed:

”For eksempel hvis det danske fødevarerkompleks skulle komme ud for, at eksportefterspørgslen efter dets varer helt bortfalder, ville det sandsynligvis ikke føre til en permanent merarbejdsløshed på over 100.000 personer (jf. tabel 1)... I en velfungerende markedsøkonomi vil mange af disse mennesker på sigt få beskæftigelse i andre brancher, som vil øge deres produktion og eksport. Når det så er sagt, er det også klart, at en nedgang i efterspørgslen efter en branches produkter som regel fører til arbejdsløshed på kort sigt, hvilket kan have betydelige konsekvenser for den enkelte”.

Afsluttende skal det bemærkes, at i praksis vil konjunktursituationen kunne have betydning for, hvor hurtigt tilpasningen til det strukturelle beskæftigelsesniveau vil foregå. I en højkonjunktur med mangel på arbejdskraft vil tilpasningen kunne foregå relativt hurtigt. Generelt er det danske arbejdsmarked tilpasningsdygtigt. Det afspejler bl.a., at et relativt højt antal personer årligt skifter job og at løndannelsen er relativt fleksibel, herunder i lavkonjunkturperioder.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister